

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101381

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шорніков Андрій Володимирович

2. Andrii V. Shornicov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 27186 Медицина (222 Медицина)

Дата захисту: 06-09-2023

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 08.601.076

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.52

Тема дисертації:

1. Непсихотичні психічні розлади у хворих на асептичний некроз головки стегнової кістки, які потребують ендопротезування
2. Non-psychotic mental disorders in patients with femoral head avascular necrosis who require endoprosthesis

Реферат:

1. В дисертаційній роботі встановлені клініко-психопатологічні і патопсихологічні особливості НПП у хворих на АНГСК. Виявлені взаємозв'язки між симптоматикою НПП та надана оцінка їх впливу на якість життя пацієнтів. Досліджена проблема психічного компоненту якості життя та шляхи її підвищення в післяопераційному періоді та оптимізована комплексна допомога хворим на асептичний некроз головки стегнової кістки з НПП в післяопераційному періоді з кінцевою метою покращення психічного компоненту якості життя та поліпшення результатів лікування. Дисертаційну роботу було виконано в рамках НДР кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Дніпровського державного медичного університету: «Оптимізація надання психіатричної допомоги та психосоціальної реабілітації хворим на психосоматичні та соматопсихічні розлади відповідно до сучасних умов», шифр роботи ІН.04.18, державний реєстраційний номер 0117U005270. Дослідження базувалось на даних комплексного обстеження 137 хворих на АНГСК віком від 18 до 77 років, у яких були виявлені психічні розлади неспихотичного регістру. Пацієнти були розділені

залежно від тривалості захворювання на дві групи: з тривалістю АНГСК до 5 років та з тривалістю АНГСК більше 5 років. Встановлено, що за статтю, сімейним станом та рівнем освіти статистично значущих відмінностей між досліджуваними групами не відзначалося. Крім того, порівнювані групи істотно не відрізнялися за віковою структурою, соціальним статусом, інвалідністю та ураженню суглобів ($p < 0,05$), що підтверджувало їх однорідність та дозволяло адекватно порівнювати за іншими параметрами. Наукова новизна одержаних результатів. Уперше на підставі комплексного клініко-анамнестичного, клініко-психопатологічного, психодіагностичного і статистичного досліджень отримано дані про особливості НПР у хворих на АНГСК. З'ясовані індивідуально-типологічні особливості хворих на АНГСК з НПР та їх вплив на показник якості життя. Сформульовані основні принципи корекції та профілактики НПР у хворих на АНГСК та досліджена їх ефективність. Визначені фактори, які впливають на психічний компонент якості життя пацієнтів з АНГСК. Уперше розроблено прогностичну модель психічного компоненту якості життя у хворих на АНГСК з НПР. Практичне значення отриманих результатів. Для ранньої діагностики НПР у хворих на АНГСК, які потребують ендопротезування, рекомендовано використовувати наступні фактори: індекс загальної тяжкості стану психопатологічної симптоматики GSI, наявність астено-апатичного або тривожно-депресивного синдрому та алекситимії. Для підвищення якості діагностики НПР, обґрунтування тактики лікування та оцінки його ефективності у хворих на АНГСК доцільно використовувати опитувальник SCL-90-R, шкали тривожності Тейлор та BDI-II, Торонтську алекситимічну шкалу, методику дослідження типів ставлення до хвороби (ТОБОЛ). Для діагностики і контролю ефективності лікувально-реабілітаційних заходів для хворих АНГСК з НПР рекомендовано проводити оцінку якості життя та її компонентів у пацієнтів за SF-12. Для виділення пацієнтів з групи ризику недосягнення нормального рівня психічного компоненту якості життя протягом наступних 6 місяців з метою ранньої корекції виявлених порушень рекомендовано застосовувати розроблену модель прогнозування, що включає показники психічного компоненту якості життя до початку лікування, індекс загальної тяжкості стану психопатологічної симптоматики GSI до лікування, наявність астено-апатичного або тривожно-депресивного синдрому та наявність алекситимії. Використання комплексної психотерапевтичної та психофармакологічної корекції НПР у хворих на АНГСК в комплексному наданні допомоги дозволить оптимізувати в короткий строк лікувально-діагностичний процес та покращити як фізичний, так і психічний компоненти якості життя цієї когорти пацієнтів. При стаціонарному лікуванні даного контингенту хворих доцільним є проводити консультацію лікаря-психіатра або медичного психолога, з подальшою психотерапевтичною та/або фармакологічною корекцією психічного стану пацієнтів

2. Clinical-psychopathological and pathopsychological features of NPMD in patients with FHAN are established in the dissertation. Interrelationships between the symptoms of NPMD are revealed and an assessment of their impact on patients' quality of life is provided. The problem of the mental component of the quality of life and the ways of its improvement in the postoperative period were investigated and the comprehensive care of patients with FHAN with NPMD in the postoperative period was optimized with the ultimate goal of improving the mental component of the quality of life and improving the results of treatment. The dissertation was performed within the research department of psychiatry, narcology and medical psychology of Dnipro State Medical University: "Optimization of psychiatric care and psychosocial rehabilitation of patients with psychosomatic and somatopsychic disorders in accordance with modern conditions", work code IH.04.117U state registration number. The study was based on the data of a comprehensive examination of 137 patients with FHAN aged 18 to 77 who were diagnosed with mental disorders of the non-psychotic register. Patients were divided depending on the duration of the disease into two groups: with duration of FHAN up to 5 years and with duration of FHAN more than 5 years. It was established that there were no significant differences between the representatives of the studied groups in terms of gender, marital status, and level of education. In addition, the compared groups did not differ significantly in terms of age structure, social status, disability, and joint damage ($p < 0.05$), which confirmed their homogeneity and allowed adequate comparison by other parameters. The scientific novelty of the obtained materials. For the first time, on the basis of complex clinical and anamnestic, clinical-psychopathological, psychodiagnostic and statistical studies, data on the features of non-psychotic mental disorders in patients with

aseptic necrosis of the femoral head were obtained. The individual and typological features of patients with FHAN with NPMD and their influence on the quality of life indicator were specified. The main principles of correction and prevention of NPMD in patients with FHAN were formulated and their effectiveness was investigated. Factors affecting the mental component of the quality of life of patients with FHAN have been determined. For the first time, a prognostic model of the mental component of the quality of life in patients with FHAN with NPMD was developed. The practical significance of the obtained results. The following factors are recommended to be used as criteria for the early diagnosis of NPR in patients with ANGSC who require endoprosthetics: GSI index of overall severity of psychopathological symptoms, presence of astheno-apatetic or anxiety-depressive syndrome and alexithymia. To improve the quality of diagnosis of mental disorders, justify treatment tactics and evaluate its effectiveness in patients with ANS, it is advisable to use the SCL-90-R questionnaire, the Taylor anxiety scale and BDI-II, the Toronto alexithymic scale, and the method of researching types of attitudes towards the disease (TOBOL). In order to diagnose and control the effectiveness of treatment and rehabilitation measures for FHAN patients with NPMD, it is recommended to evaluate the quality of life and its components in patients according to the SF-12. In order to identify patients at risk of not achieving a normal level of the mental component of quality of life during the next 6 months, with the aim of early correction of detected disorders, it is recommended to use the developed forecasting model, which includes indicators of the mental component of quality of life before the treatment start, the general severity index of the state of psychopathological symptoms GSI before treatment, the presence of astheno-apatetic or anxiety-depressive syndrome and the presence of alexithymia. The use of complex psychotherapeutic and psychopharmacological correction of NPMD in patients with FHAN in comprehensive care will allow to optimize the treatment and diagnostic process in a short period of time and improve both the physical and mental components of the quality of life of this cohort of patients. During the inpatient treatment of this contingent of patients, it is advisable to consult a psychiatrist or a medical psychologist, followed by psychotherapeutic and/or pharmacological correction of the patients' mental state

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Шорніков АВ. Дослідження рівня тривоги, депресії та безнадійності у хворих на асептичний некроз головки стегнової кістки на передопераційному етапі. Вісник проблем біології і медицини. 2021;(3):172–176.
- Огоренко ВВ, Шорніков АВ, Завалко ЮМ. Структура непсихотичних психічних розладів, алекситимії і тривоги у пацієнтів з асептичним некрозом головки стегнової кістки. Медичні перспективи. 2022;27(4):144–150
- Огоренко ВВ, Шорніков АВ. Гендерно-вікові та соціально-демографічні фактори ризику розвитку непсихотичних психічних розладів у осіб з асептичним некрозом головки стегнової кістки. Психосоматична медицина та загальна практика. 2022;7(2):e0702369
- Ogorenko V, Shornikov A, Kyrychenko A, Zavalko Y, Khomyakov V, Tomakh N. Improvement of quality of life for patients with aseptic necrosis of the femoral head and non-psychotic mental disorders. Georgian Medical News. 2022;(9 (330)):86–89
- Шорніков А.В., Огоренко В.В. Прогнозування якості психічного життя у хворих на асептичний некроз головки стегнової кістки з непсихотичними психічними розладами. Український вісник психоневрології. 2022;30(4):35–40

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0117U005270 0121U114305

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Огоренко Вікторія Вікторівна

2. Viktoriya V. Ohorenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кожина Ганна Михайлівна

2. Hanna M. Kozhyna

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Пшук Наталія Григорівна
2. Nataliya H. Pshuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.16**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова**Код за ЄДРПОУ:** 26422537**Місцезнаходження:** ,**Форма власності:****Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Опря Євген Васильович
2. Yevhen V. Oprya

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.16**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеський національний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02010801**Місцезнаходження:** Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Шустерман Тамара Йосипівна
2. Tamara Y. Shusterman

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.16**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кальбус Олександр Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кальбус Олександр Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Макаренко Ольга Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна